

अखिल भारतीय सेवा तसेच केंद्रीय नागरी सेवेतील
अधिकाऱ्यांना महाराष्ट्र राज्य शासनाकडे
प्रतिनियुक्तीने नियुक्ती व पदस्थापना
देण्यासंदर्भातील धोरण ठरविण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: डिईपी-१०१९/प्र.क्र.१४८/२०१९/दहा,
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०००३२,
दिनांक : ०३.०८.२०२१

प्रस्तावना:-

अखिल भारतीय सेवा म्हणजेच IAS, IPS, IFS मधील मूळ महाराष्ट्र राज्याचे रहिवासी (Domicile) असलेले, मात्र महाराष्ट्राबाहेर इतर राज्य संवर्गात (Cadre) कार्यरत असणारे अधिकारी, तसेच केंद्रीय नागरी सेवा उदा. IRS (IT), IRS (C.E.), IRTS, IDES, IPOS, IIS इत्यादी सेवेत कार्यरत असलेले व महाराष्ट्र राज्याचे रहिवासी असणारे अधिकारी जे महाराष्ट्र राज्य शासनाच्या विविध पदांवर प्रतिनियुक्तीने काम करण्यास इच्छुक आहेत त्यांना राज्य शासनाकडे प्रतिनियुक्तीने नियुक्ती / पदस्थापना देण्याबाबत सुस्पष्ट स्वतंत्र धोरण निश्चित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्या अनुषंगाने सर्वेकष विचार करून पुढीलप्रमाणे धोरण निश्चित करण्यात येत आहे.

शासन निर्णय:-

अखिल भारतीय सेवा तसेच केंद्रीय नागरी सेवेतून महाराष्ट्र राज्य शासनाकडे प्रतिनियुक्तीने येण्यास इच्छुक अधिका-यांस प्रतिनियुक्तीने नियुक्ती व पदस्थापना देण्याबाबत पुढीलप्रमाणे धोरण निश्चित करण्यात येत आहे-

(अ) अखिल भारतीय सेवा म्हणजेच IAS, IPS, IFS मधील मूळ महाराष्ट्र राज्याचे रहिवासी (Domicile) असलेले मात्र महाराष्ट्राबाहेर इतर राज्य संवर्गात (Cadre) कार्यरत अधिकाऱ्यांना प्रतिनियुक्ती व पदस्थापना देण्याबाबत-

१) सदर प्रतिनियुक्तीसाठी केवळ वैयक्तिक कारण विचारात घेतले जाईल. उदाहरणार्थ- पती पत्नी एकत्रीकरण, कुटुंबातील व्यक्तीचे वैद्यकीय कारण इ.

२) मूळ महाराष्ट्र राज्याचे रहिवासी (Domicile) असलेले संबंधित अधिकारी ज्या राज्यात नियुक्त असतील त्या राज्य शासनाचे प्रतिनियुक्तीसाठी ना-हरकत प्रमाणपत्र प्राप्त झालेले असणे आवश्यक राहिल.

३) संबंधित अधिका-यास प्रतिनियुक्तीने नियुक्तीसाठी प्रथम जास्तीत जास्त ३ वर्षासाठी ना-हरकत प्रमाणपत्र देता येईल. प्रतिनियुक्तीसाठी ना-हरकत प्रमाणपत्र देताना संबंधित अधिकारी यांचे गोपनीय अहवाल, कर्तव्यपरायणता, सचोटी व चारित्र्य तसेच इतर ठिकाणी प्रतिनियुक्तीवर असल्यास तेथील अनुभव विचारात घेण्यात येतील.

४) प्रतिनियुक्तीस मुदतवाढ घ्यावयाची असल्यास संबंधित अधिकाऱ्याने प्रतिनियुक्तीचा कालावधी संपुष्टात येण्याच्या किमान ४ महिने आधी मुदतवाढीसाठी अर्ज करणे आवश्यक राहिल. संबंधित अधिकाऱ्याच्या मूळ राज्य संवर्गाचे ना-हरकत प्रमाणपत्र व मूळ वैयक्तिक कारण विचारात घेऊन पुढील २ वर्षांपर्यंत प्रतिनियुक्तीस मुदतवाढ देता येईल.

५) महाराष्ट्र राज्य शासनात प्रतिनियुक्तीने नियुक्ती दिलेल्या अखिल भारतीय सेवेतील त्या त्या संवर्गातील (IAS, IPS, IFS) अधिका-यास राज्य शासनाकडे उपलब्ध असलेल्या त्या त्या संबंधित संवर्गातील पदांवरच पदस्थापना देण्याबाबत विचार करण्यात येईल.

६) आंतरराज्य प्रतिनियुक्तीने राज्य शासनाकडे नियुक्त अधिकारी हे राज्य शासनाची प्रशासकीय यंत्रणा, ध्येय-धोरणे याबाबत पूर्णतः परिचित नसल्याने त्यांना सुरुवातीस राज्य शासनातील अत्यंत जबाबदारीच्या व संवेदनशील पदावर पदस्थापना देणे प्रशासकीयदृष्ट्या उचित नसल्याने संबंधित अधिका-यांस राज्य प्रशासकीय यंत्रणेची ओळख व्हावी या हेतूने प्रथमतः किमान १ वर्षासाठी विवक्षित पदांवर पदस्थापना देण्यात येईल. सदर विवक्षित पदांची यादी भारतीय प्रशासन सेवेबाबत सामान्य प्रशासन विभाग, भारतीय पोलीस सेवेबाबत गृह विभाग तसेच भारतीय वन सेवेबाबत महसूल व वन विभाग यांनी तयार करून त्यास मुख्य सचिवांची मान्यता घ्यावी.

(ब) केंद्रीय नागरी सेवा उदा. IRS (IT), IRS (C.E.), IRTS, IDES, IPOS, IIS इत्यादी सेवेत कार्यरत व मूळ महाराष्ट्र राज्याचे रहिवासी (Domicile) असलेल्या अधिकाऱ्यांपैकी जे महाराष्ट्र राज्य शासनाकडे प्रतिनियुक्तीने काम करण्यास इच्छुक आहेत अशा अधिकाऱ्यांना प्रतिनियुक्ती व पदस्थापना देण्याबाबत-

१) सदर अधिकाऱ्यांना केवळ पती-पत्नी एकत्रीकरणाच्या कारणास्तवच “ना हरकत प्रमाणपत्र” देण्यात येईल. यासाठी संबंधित अधिकाऱ्याची पत्नी / पती राज्य शासकीय सेवेमध्ये, राज्य

शासनाच्या नियंत्रणाखाली असलेल्या कंपनी, मंडळ, महामंडळाकडे अथवा स्थानिक स्वराज्य संस्था इ. ठिकाणी कार्यरत असणे आवश्यक राहिल.

२) पती-पत्नी एकत्रीकरणाव्यतिरिक्त अन्य कोणत्याही कारणाचा प्रतिनियुक्तीसाठी विचार करण्यात येणार नाही.

३) अखिल भारतीय सेवेतून महाराष्ट्र राज्य शासनाकडे प्रतिनियुक्तीवर आलेल्या अधिकाऱ्याची पत्नी/पती केंद्रशासनाच्या सेवेत असतील आणि ते महाराष्ट्र राज्य शासनाचे रहिवासी (Domicile)नसतील तरी त्यांचा प्रतिनियुक्तीसाठी विचार करण्यात येईल.

४) संबंधित अधिकाऱ्यांना भा.प्र.से./ भा.पो.से./ भा.व.से. या अखिल भारतीय सेवेच्या संवर्ग, संवर्गबाह्य व सामान्यतः अखिल भारतीय सेवेतील अधिकाऱ्यांना पदस्थापना देण्यात येणाऱ्या पदांवर पदस्थापना देता येणार नाही.

५) सदर अधिकाऱ्यांना प्रतिनियुक्तीसाठी "ना हरकत प्रमाणपत्र" देण्याची कार्यवाही सामान्य प्रशासन विभागामार्फतच करण्यात येईल. त्यामुळे कोणताही प्रशासकीय विभाग किंवा कोणत्याही प्राधिकरणाकडे संबंधित इच्छुक अधिकाऱ्यांचा प्रतिनियुक्तीसाठी अर्ज प्राप्त झाल्यास, ना-हरकत प्रमाणपत्र देण्याच्या अनुषंगाने पुढील कार्यवाहीसाठी सदर अर्ज संबंधित प्रशासकीय विभाग, प्राधिकरणाने उप/सह सचिव (भा.प्र.से. आस्थापना) सामान्य प्रशासन विभाग यांचेकडे पाठविणे बंधनकारक राहिल. तदनंतर संबंधित अधिकाऱ्यांस ना-हरकत प्रमाणपत्र देणे तसेच सक्षम प्राधिकाऱ्याच्या मान्यतेने राज्य शासनाकडे रुजू करून घेण्याची कार्यवाही सामान्य प्रशासन विभागामार्फत करण्यात येईल.

६) संबंधित अधिकाऱ्यास पदस्थापना देतांना त्या पदाचे सेवाप्रवेश नियम, पदाच्या कर्तव्य व जबाबदाऱ्या तसेच संबंधित अधिकाऱ्यांचा त्या क्षेत्रातील कामाचा पूर्वानुभव विचारात घेऊन त्यांच्या अनुभवाचा, ज्ञानाचा शासनास फायदा होईल या दृष्टीने पदस्थापना देण्याची कार्यवाही संबंधित विभागाकडून करण्यात येईल. तथापि, प्रत्येकवेळी पदस्थापना देताना सामान्य प्रशासन विभागाची ना-हरकत घेणे आवश्यक राहिल.

७) संबंधित अधिकाऱ्यास प्रतिनियुक्तीच्या पदावर प्रथम जास्तीत जास्त ३ वर्षांसाठी नियुक्ती देता येईल. तदनंतर आवश्यकता असल्यास प्रतिनियुक्तीचा कालावधी जास्तीत जास्त २ वर्षांपर्यंत केंद्र शासनाच्या संबंधित Cadre Controlling Authority च्या पूर्वसहमतीने वाढविण्याबाबत विचार करता येईल. त्यासाठी संबंधित अधिकाऱ्याने किमान ४ महिने आधी मुदतवाढीसाठी अर्ज करणे आवश्यक राहिल.

८) संबंधित अधिकाऱ्यांना पदस्थापना देताना प्राधान्याने त्या अधिकाऱ्याची पत्नी /पती ज्या ठिकाणी कार्यरत आहे त्या शहरामध्ये पदस्थापना देण्याबाबत विचार करण्यात येईल.

९) सद्यःस्थितीत राज्य शासनाकडे प्रतिनियुक्तीने कार्यरत असलेल्या व ५ वर्षांचा प्रतिनियुक्तीचा कालावधी पूर्ण झालेल्या अधिकाऱ्यांच्या बाबतीत प्रतिनियुक्ती कालावधी समाप्त करण्याबाबत प्रकरणपरत्वे विचार करण्यात येईल.

२. सदर शासन निर्णय निर्गमित करण्याच्या दिनांकास व तत्पूर्वी कोणत्याही प्रशासकीय विभागाने किंवा प्राधिकरणाने सामान्य प्रशासन विभागाच्या मान्यतेशिवाय परस्पर केंद्रीय नागरी सेवेतील

अधिकान्यास प्रतिनियुक्तीने नियुक्ती दिली असल्यास अशा प्रकरणांची माहिती तात्काळ सामान्य प्रशासन विभागास दयावी. तसेच संबंधित अधिकान्याचा प्रतिनियुक्तीस मुदतवाढीसाठी अर्ज प्राप्त झाल्यास सदर अर्ज पुढील कार्यवाहीसाठी सामान्य प्रशासन विभागाकडे हस्तांतरित करण्यात यावा.

३. या व्यतिरिक्त प्रतिनियुक्तीसंदर्भात केंद्र शासन / संबंधित Cadre Controlling Authority यांनी वेळोवेळी दिलेल्या नियमांचे / सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करणे बंधनकारक राहील.

४. प्रतिनियुक्तीने नियुक्ती मिळण्यासाठी संबंधित अधिका-याने अखिल भारतीय सेवा (वर्तणूक) नियम, १९६८ च्या नियम १८ चा व केंद्रीय नागरी सेवा (वर्तणूक) नियम, १९६४ च्या नियम २० चा भंग केल्याचे निदर्शनास आल्यास त्याची विनंती अमान्य करण्यात येईल.

५. अपवादात्मक परिस्थितीत आणि समर्पक कारणे असल्यास त्याची लेखी नोंद करून सक्षम प्राधिकारी वरील निकषांमधून सूट देऊन निर्णय घेऊ शकतील.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२१०७३०१५५११२१७०७ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

०३/०८/२१
(अजित पाटील)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.राज्यपालांचे प्रधान सचिव, मलबार हिल, मुंबई.
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. सर्व मा.मंत्री/ राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
४. मा.विरोधी पक्षनेता, विधानसभा/ विधान परिषद, विधान भवन, मुंबई.
५. सर्व सन्माननीय विधान सभा सदस्य/ विधान परिषद सदस्य.
६. मा.मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
७. मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव/ सचिव,
८. मा.उप मुख्यमंत्री यांचे सचिव,
९. अ.मु.स. (सेवा), सामान्य प्रशासन विभाग/ अ.मु.स (गृह)/ अ.मु.स.(महसूल व वन विभाग)
१०. मंत्रालयीन सर्व विभागाचे सर्व अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव / सचिव,
११. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-१ व २, महाराष्ट्र, मुंबई व नागपूर.
१२. महालेखापाल (लेखा परिक्षा) - १ व २, महाराष्ट्र, मुंबई व नागपूर.
१३. सर्व विभागीय आयुक्त/ सर्व जिल्हाधिकारी.
१४. सामान्य प्रशासन विभाग, ९, ९-अ, १०-अ, २१.
१५. निवड नस्ती.